

Η μοναχή Μόνικα, ο πνευματικός της Καλύμνου

Έφερε πάντα πολύτιμο περιδέραιο την διάκριση,

την σιωπή και το ακατάκριτο. Διαμάντια πιο λαμπερά και από τον φωστήρα της ημέρας. Την γνώρισα στα μέσα του '50. Ερχότανε στην Πάτμο στον γέροντα Αμφιλόχιο όσο το γήρας της το επέτρεπε και γιόρταζε κοντά του το Πάσχα το καινό. Τα χρόνια εκείνα ήταν ο Ευαγγελισμός η πόλις Ιερουσαλήμ. Εκεί ανέβαιναν αι φυλαί, φυλαί Κυρίου να γιορτάσουν Πάσχα Κυρίου. Ήταν υψίκορμη και λιπόσαρκη σαν δούγα παλαιού ξύλινου βαρελιού. Όταν κάποτε νοσηλεύθηκε σε θεραπευτήριο των Αθηνών, οι φοιτητές ρώτησαν τον γιο της, καθηγητή της Παιδιατρικής :

- Η μητέρα σας δεν έφαγε ποτέ μια μπριζόλα;

Ερχότανε στον ναό της Βαγγελίστρας μαζί με την αδελφή που άναπτε τις κανδήλες. Καθότανε στο στασίδι, με το μακροφούστανο και το μαντήλι μέχρι την μύτη, τόσο ήσυχα, που δεν έδειχνε μέσα στο μισοσκοτάδο πως υπάρχει παρουσία ζωντανού ανθρώπου. Ήταν σαν κάποια αδελφή να κρέμασε το ράσο της στο θρονί. Είτε έμπαιναν είτε έβγαιναν από την εκκλησία, ούτε σήκωνε το κεφάλι ούτε το έστρεφε. Ρώτησα:

- Αυτή η γριά δεν βλέπει, δεν ακούει;

- Και βλέπει και ακούει, αλλά συνεχώς προσεύχεται.

Μου θύμιζε την μάννα του Σαμουήλ , όταν πήγαινε στο ναό να προσευχηθή και ο γιος του ιερέα Ηλεί την πρόσεξε και είπε στον πατέρα του: «Μια γυναίκα ίσταται στον ναό και μαίνεται».

Καθόμουνα απέναντί της .Η μόνη κίνηση που έκανε ήταν να σκουπίζει τα δάκρυά της, τα ασίγητα και αθόρυβα, με το άσπρο της μαντήλι. Περισσότερο έστρεφα την προσοχή μου στην γερόντισσα Μόνικα παρά στο τέμπλο της εκκλησιάς.

Όταν απαντούσε στις ερωτήσεις του Γέροντα, μιλούσε τόσο στοχαστικά, σαν να έβγαινε η φωνή της μέσα από τους παλαιούς αιώνες. Αν ήταν άνδρας, θα μου θύμιζε τον παλαιό των ημερών. Ο λόγος της ήταν τόσο μετρημένος σαν ρήση ευαγγελική.

Εκεί όμως που εγνώρισα τον άνθρωπο αυτόν πρόσωπο με πρόσωπο ήταν στο τέλος της δεκαετίας του '60. Τότε έζησα από κοντά τον άνθρωπο των δακρύων και της

καρδιακής προσευχής και έμαθα την ιστορία της ζωής της.

Ο σύζυγός της Γεράσιμος Ζερβός ήταν πάντα «ο πατέρας» και για την σύζυγο και για τα παιδιά. Οσάκις έλεγε «ο πατέρας μας» , αρκετό καιρό υπελάμβανα την πατέρα της, αλλ' αργότερα εννόησα ότι επρόκειτο περί του συζύγου. Εργαζόταν στις Ινδίες, στις αγγλικές επιχειρήσεις εξορύξεως πολύτιμων μετάλλων. Σε μία από τις επισκέψεις του στον οίκο του πατρός του εγνώρισε την Άννα και ηράσθη του αληθινού κάλλους της ψυχής της. Την ζήτησε εις γάμου κοινωνίαν . Έπασχε όμως από μυοκαρδίτιδα. Του λέει:

- Δεν μπορώ να σταθώ όρθια. Πώς θα γίνη ο γάμος;

Και υπανδρεύθη καθιστή. Τον ακολούθησε στην Ινδία και έφερε στον κόσμο πέντε παιδιά. Έπειτα από λίγα χρόνια εγκαταστάθηκαν στην Αθήνα , ίσως για τις σπουδές των παιδιών. Τα δύο, την Φανή και τον Τζον, τα έχασε εφήβους από κάποια λιμώδη νόσο της εποχής εκείνης. Ο Τζον έγινε ουρανοβάμων προτού γίνη άνδρας. Δεκαέξι ετών ήταν ψάλτης αριστερός στον Άγιο Γεώργιο Καρύτση. Υπέμεινε την αρρώστια με μαρτυρική υπομονή. Τα τελευταία λόγια του στην αγία μάνα του ήταν:

- Θα λυπηθώ πολύ, όταν φορέσης μαύρα και κλάψης. Εγώ είδα τον Χριστό και μου είπε: «Έρχου γρήγορα• σε περιμένω».

Εκεί στην Αθήνα η κυρία Άννα εδέχετο όλη την ημέρα όχι μόνον πονεμένους, αλλά και κληρικούς. Έτσι γνωρίστηκε με τον πατέρα Σάββα και τον βοήθησε , μαζί με τον σύζυγό της, να εγκατασταθή στο νησί και σήμερα είναι ο προστάτης της Καλύμνου και των κήπων του ανατολικού Αιγαίου το εγκαλλώπισμα. Ο προϊστάμενος της Ζωής πατήρ Σεραφείμ Παπακώστας ήταν από τους πιο τακτικούς επισκέπτες. Ο γιος της ο παιδίατρος της έλεγε:

- Μάνα , εσύ έχεις περισσότερους επισκέπτες από μένα.

Κάτω από το προσκέφαλό της είχε τρία βιβλία: τον Ιωάννη της Κλίμακος, τον Νείλο τον Σιναΐτη και τον αββά Ισαάκ. Αυτούς μελετούσε μέρα και νύχτα. Προτιμούσε την ανάγνωση από το κείμενο.

- Καλύτερα - έλεγε- να διαβάσω μια σελίδα κείμενο παρά δέκα ερμηνεία. Στο κείμενο βρίσκεται το πνεύμα του Πατρός. Στην ερμηνεία έχει εξατμισθή το πνεύμα του και επικρατεί του ερμηνευτού.

Στους προσερχομένους πάντα απαντούσε από τους Πατέρες : «Αυτό μας λέγει ο αββάς Ισαάκ Ιωάννης, αυτό ο Νείλος και αυτό ο Ισαάκ». Ποτέ δεν έκλωθε δικά της λόγια. Έτσι, κανένας δεν αντέλεγε στις νουθεσίες της. Όλοι ευχαριστημένοι έφευγαν από την εξαγόρευση και την πατερική νουθεσία.

Είχε φοβερή υπομονή να ακροάζεται τους πειρασμούς , τον πόνο και την θλίψη των άλλων. Η νύφη της ερχόταν κάθε πρωί και μιλούσε επιθετικά εις βάρος του γιού της. Έπειτα από δίωρη ακρόαση αναπάντητη , της έλεγε:

- Πήγαινε τώρα να ετοιμάσης φαγητό, γιατί τα παιδιά θα επιστρέψουν από το σχολείο.

- Δεν στενοχωριέστε για όσα λέγει;
- Καθόλου. Μόνον για την ψυχή της θλίβομαι.

Είχε τόση διάκριση, που ακουμπούσε στις ψυχές αυτό που μπορούσαν να βαστάξουν. Κανένας δεν έφευγε ούτε βαρυφορτωμένος ούτε ξεφόρτωτος. Το στόμα της ήτανε χρυσό. Ούτε αστεϊσμούς ούτε σαπρούς λόγους έλεγε ούτε κατάκριση εξήρχετο. Αυτά είναι τα στόματα των Αγίων.

Στην προσευχή - όπως μου ωμολόγησε η θεία μου μοναχή Θεοκτίστη και όπως και εγώ είδα και μαρτυρώ- συνεχώς έτρεχαν τα μάτια της αστείρευτη πηγή.

- Πού , Γρηγόριέ μου -μου έλεγε η θεία μου μοναχή -βρίσκονταν τόσα δάκρυα; Εσπερινό κάναμε; Απόδειπνο διαβάζαμε; Όρθρο ψάλλαμε; Ώρες λέγαμε; Οι βρύσες των ομματιών της έτρεχαν.

Στην νοερά προσευχή η στάση της ήταν ουράνια. Μοναχός Πάτμιος, Αντίπας το όνομα, της είχε προσφέρει το επίτομο βιβλίο της Φιλοκαλίας των αγίων Πατέρων, το οποίο μελέτησε πολύ καλά.

Αλλά και ο Γεράσιμος καθόλου δεν υστερούσε στα πνευματικά της «μητέρας»- συζύγου του. Φαίνεται από πολύ νωρίς είχε συναναστραφή με πνευματικούς άνδρες. Είχε πολλά ωφεληθή και πολλά σπουδάσει. Αυτός πρέπει να βοήθησε την Άννα να προαχθή στα πνευματικά γυμνάσματα. Στον οίκο του στην Κάλυμνο είχε δωμάτιο με τους τέσσερις τοίχους γεμάτους βιβλία. Το δωμάτιο αυτό το έλεγαν «παπαδικό». Στους επισκέπτες έλεγε:

- Περάστε να σας δείξω τα χόμπι της ζωής μου. Από 'δω είναι τα «τσιγάρα» μου. Από 'κει τα «ποτά» μου. Και πιο 'κει τα «γλυκά» μου.

Κάθε βράδυ περιήρχετο το λιμάνι μήπως βρη κάποιον άστεγο επισκέπτη του νησιού να φιλοξενήσει στο σπίτι του. Αν επέστρεφε με επισκέπτη, έλεγε στην Άννα:

- Έφερα τον Χριστό.

Αν δεν λάχαινε κανένας άστεγος, γύριζε λυπημένος.

- Χάσαμε , μητέρα, σήμερα.

Στο τέλος του προσεβλήθη από την επάρατο νόσο του καρκίνου. Δάγκωνε τα σίδερα του κρεβατιού να μη φανή ο πόνος του ούτε στους ανθρώπους ούτε στους Αγγέλους.

Η σύζυγός του, μετά την χηρεία, εκάρη ,μοναχή από τον γέροντα Αμφιλόχιο με το όνομα Μόνικα. Της ζήτησα κάποτε το βιβλίο του αββά Νείλου. Μου είπε:

- Μετά την κοίμησή μου να είναι δικό σου. Τώρα όμως δεν μπορώ να το αποχωριστώ, γιατί ό όσιος Νείλος με τέρπει. Ο Σιναΐτης με οικοδομεί και όλα τα λαμπικάρει στην καρδιά μου ο Ισαάκ ο Σύρος.

Εκοιμήθη ενενήντα ετών η καρδιοπαθής και αδύνατη σαν την καλαμιά του ξηροπόταμου.

Αυτά έζησα και ενθυμούμαι και τα καταθέτω. Ξεύρω ότι είναι φτωχά και λίγα. Ας έχω την συμπάθειά της και τις πρεσβείες της μαζί μου.

Από το βιβλίο: «Μορφές που γνώρισα να ασκούνται στο σκάμμα της Εκκλησίας»

Ιερά Μονή Δοχειαρίου , Άγιον Όρος

Γραφικές Τέχνες – Εκδόσεις: «Το Παλίμψηστον»

Πηγή: xristianos.gr